ΓΡΑΦΕΙΑ – ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ
ΓΕΡΟΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΙ
ΑΛΕΞ. ΥΨΗΛΑΝΤΟΥ 177
ΤΗΛΕΦΩΝΑ:
ΣΥΝΤΑΞΙΣ: 24–94
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΙΣ: 43–23
ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧΜΑΙ 1.50

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

ΟΚΤΑΣΕΛΙΔΟΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ
24
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1967
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ΕΤΟΣ ΚΒ'
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 7019

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΕΘΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΑΤΡΩΝ – ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1886

ΠΗΓΗ ΑΣΤΕΙΡΕΥΤΟΥ ΦΩΤΟΒΟΛΙΑΣ

Δύο μάτια ἐκστατικά, πλημμυρισμένα ἀπὸ ἀγνότητα, μαγευμένα ἀπὸ τὸ φῶς θρησκευτικῆς ρέμβης, ἀναζητοῦν, κάπου, εἰς τὸν οὐρανόν, τὸ ἄστρον, διὰ νὰ πλοηγηθοῦν μὲ τὴν ἰδικήν του ἀκτῖνα, πρὸς τὴν λύτρωσιν τῆς ἀληθείας. Δὲν εἶναι τὰ μάτια παιδιοῦ, ποὺ τοῦ ἔταξαν τὰ συναρπαστικὰ ἀπόρρητα τῶν οὐρανῶν. Δὲν εἶναι τὰ μάτια ὡρίμου ἢ καὶ προχωρημένου εἰς τὴν ἡλικίαν, ποὺ νοσταλγεῖ μακρυνὸν παρελθόν. Εἶναι τὰ μάτια γενικῶς τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ τὰ Χριστούγεννα ξαναγίνεται, αἰφνιδίως, ἀπαλὰ καὶ αὐτόματα, ἡ τρυφερὴ καρδιά, ἡ ὁποία ἀξιοῖ τὰ πραγματικὰ δικαιώματά της: Ἀγάπην - Εἰρήνην. Καὶ αὐτὴ ἀκριβῶς εἶναι ἡ ἀκατανίκητος διαφορὰ τῆς ἡμέρας τῶν Χριστουγέννων μὲ ἄλλας ἑορτὰς τῆς Χριστιανωσύνης. Ὅλαι κατὰ τὴν συνάντησιν μὲ τὸ ἠθικὸν περιεχόμενόν των, μὲ τὸ ἀπώτατον νόημά των, ὁσονδήποτε καὶ ἂν εἶναι μεγαλειῶδες, ὁσονδήποτε κοσμογονικόν, ἐμπεριέχουν στοιχεῖα ἐγκεφαλικῆς ἐπεξεργασίας. Τὰ Χριστούγεννα τὸ ἀποκλείουν. Δὲν χρειάζεται νὰ τὰ ἐννοήσῃς. Ἀρκεῖ νὰ τὰ αἰσθανθῇς. Καὶ γίνεσαι, ἔστω καὶ πρὸς στιγμήν, τέλειος.

Τέλειος, ἐπειδὴ τὸ συστατικὸν τῆς αἰωνίας ζωῆς ἐδῶ εἶναι πλήρες καὶ αὐτόνομον. Ἡ ἀγάπη, τὴν ὁποίαν διδάσκει ἡ φάτνη τῆς Βηθλεέμ, δὲν ἔχει ἀκόμη εἰσδύσει εἰς τὴν ἐμπλοκὴν τοῦ πάθους. Ἔρχεται μὲ τὴν ὑποβλητικὴν ἀλληλουχίαν φυσικοῦ γεγονότος· ταυτίζεται μὲ τὴν παρθένον μαρμαρυγὴν τῶν ἄστρων, ποὺ φαίνονται κινητὰ ἀνάβαθρα ὑμνωδιῶν· φθάνει μὲ μουσικὰ θροΐσματα ἀγγέλων· ψαύει τὴν Γῆν μὲ τὴν κατάνυξιν κάποιας γαλήνης, ποὺ ὁμοιάζει μὲ ὄνειρον παραδείσου. Εἶναι αὐτὴ ἡ ἀγάπη πνευματικωτάτη ἐπιταγή, ποὺ ἀνοίγει ὁρίζοντας, διὰ νὰ ἰχνογραφῆται, μὲ τὴν ἀνταύγειαν τῆς ἐλπίδος, τὸ ἀνθρώπινον πεπρωμένον. Καὶ παραδίδει τὴν κλεῖδα διὰ τὰ προβλήματα, ποὺ φαίνονται νόμος ζωῆς καὶ ποὺ τελειώνουν μὲ ἄγχος θανάτου.

Δυστυχῶς, ἡ κλεὶς αὐτὴ θεωρεῖται πολὺ καθυστερημένη, ἐν συγκρίσει μὲ τὴν ἑκάστοτε πρόοδον. Δὲν καθίσταται στόχος, ὅταν σκοπεύωνται ὡς πεδία προσεχοῦς προσγειώσεως αἱ κοιλάδες τῆς Σελήνης. Καὶ εἶναι ἀφαντάστως ἀπησχολημένος ὁ νοῦς μὲ ὅσα ἐκτὸς τοῦ γνωστοῦ κόσμου συμβαίνουν καὶ ὄχι μὲ ὅσα ἐντὸς αὐτοῦ. Καὶ εἰμπορεῖ μὲν ἡ περίπτωσις νὰ ἔχῃ ἐξήγησιν. Δὲν ἔχει ὅμως δικαίωσιν. Ὁπωσδήποτε δὲ χαρακτηρίζει τὴν τραγῳδίαν τοῦ συγχρόνου βίου. Διότι εἶναι ἀπελπιστικῶς ἀσύμμετρος ἡ σύγχρονος διωτικὴ πραγματικότης πρὸς τὸ σύγχρονον ἐπιστημονικὸν θαῦμα. Καὶ δὲν βλέπει κανεὶς ἄλλον τρόπον, ἄλλο μέσον διὰ τὴν σμίκρυνσιν τῆς ἀποστάσεως, συνεπῶς καὶ διὰ τὴν κατάκτησιν εὐτυχεστέρων μεγεθῶν διαβιώσεως, ἀπὸ τὴν συμμόρφωσιν μὲ τὴν ὁδηγίαν ἐκείνην, ἡ ὁποία ἀπετέθη, πηγὴ ἀστειρεύτου φωτοβολίας, εἰς τὸ λίκνον τοῦ Θείου Βρέφους.

Πράγματι, λοιπόν, ἡ ἀγάπη ὡς σκοπὸς καὶ προσπάθεια εἶναι δυσχερεστέρα ἀπὸ τὸν θηματισμόν, αἴφνης, εἰς τὸ Ἄπειρον ἢ ἀπὸ τὴν ἐκ τῆς γηΐνης βάσεως ἐλέγχου διόρθωσιν τῆς φωτογραφικῆς μηχανῆς τοῦ ἀστροναύτου. Ἀλλὰ καὶ δὲν χωρεῖ ἀμφιβολία, ὅτι χωρὶς αὐτὴν ταπεινοῦνται καὶ τὰ ἐκπληκτικώτερα ἐπιτεύγματα. Καὶ ὀρθῶς μὲν ὁ ἄνθρωπος, μετὰ τὸν θαυμασμόν, ἐπιφυλάσσει τὴν πικροτάτην του εἰρωνείαν. Ὄχι ὅμως ὀρθῶς ἀδιαφορεῖ διὰ τὴν ἐπιδίωξιν τῆς ἀτομικῆς βελτιώσεώς του. Ἡ ἀντινομία δὲ μεταξὺ ἰδικῶν του ἔργων καὶ ποιότητός του εἶναι, ἐν ὑστάτῃ ἀναλύσει, καὶ ἡ ἀφετηρία τῆς κακοδαιμονίας του. Διότι καμμία εὐημερία δὲν εἶναι πληρεστέρα, κανένας πλοῦτος πλουσιώτερος ἀπὸ τὴν ἄδειαν τῆς συνειδήσεως, ὅπως χωρὶς φόβον καὶ τύψιν ἵσταται κανεὶς ἐνώπιος ἐνωπίῳ.

Αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν, τῆς ὁποίας τὴν ἀκτινοβολίαν καμμία λάμψις δὲν εἰμπορεῖ καὶ οὔτε θὰ εἰμπορέσῃ νὰ παραμερίσῃ, ὑπενθυμίζουν τὰ Χριστούγεννα. Καὶ ἡ ἐγκυροτέρα ἐπιβεβαίωσις εἶναι ἀκριβῶς τὸ αἴσθημα τῆς ἀγνότητος, ποὺ κηδεμονεύει τὸν ἄνθρωπον, ἐνῷ μὲ τὴν φαντασίαν ἐπιχειρεῖ ἰχνηλασίαν τῶν μάγων, πορευομένων πρὸς τὴν φάτνην τῆς Βηθλεέμ.

Δοκιμάζει σήμερον τὴν ἐξαγνιστικὴν δύναμιν τῆς νοσταλγίας. Γοητεύεται ἀπὸ τὸ πείραμα τῆς νοσταλγικῆς ἐπιστροφῆς εἰς τὸ ξεκίνημα τοῦ βίου, ἐκεῖ ὅπου ὅλα εἶναι ἄγνωστα καὶ διὰ τοῦτο σοφά. Καὶ διακρίνει πόσον τὸ μήνυμα τῆς ἀγάπης, ἔτσι καθὼς ἐξαστράπτει εἰς τὴν θείαν σκηνογραφίαν τῆς Βηθλεέμ, εἶναι πρώτη ὕλη καὶ πρώτη ἀσφάλεια εἰρήνης ἐπὶ τῆς γῆς. Εἰρήνης εἰς τὰ πνεύματα. Εἰρήνης εἰς τὰς ψυχάς.

Κ. Δ. ΠΑΠΑΓΓΕΛΟΥΤΣΟΣ

Καλὰ Χριστούγεννα

ΝΙΚΟΛΑ — Προσκύνημα εἰς τὸ Θεῖον Βρέφος

Η ΠΡΑΞΙΣ ΤΙΜΑ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑΝ

Ἄρθρον τοῦ κ. ΧΡΗΣΤΟΥ ΜΙΧΑΛΟΥ
Γενικοῦ Γραμματέως Ὑπουργείου Βιομηχανίας

Καταρτίζεται σχέδιον τοῦ Συντάγματος. Σημειοῦται, δηλαδή, ἱστορικός, διὰ τὸ Ἔθνος σταθμός. Θεμελιοῦται νέα ἐποχή, εἰς τὴν δημοσίαν ζωήν του, ἀφοῦ αὐτὸ θὰ διαρθρωθῇ, κατὰ τρόπον, ἐγγυώμενον, ὅτι ἡ πορεία τοῦ λαοῦ πρὸς τὰ πεπρωμένα του, θὰ ρυθμίζεται, ὄχι ἀπὸ τὴν καπηλείαν τῆς δημοκρατίας, ἀλλ' ἀπὸ τὴν τιμίαν λειτουργίαν της.

Ἀλλ' ἀσχέτως τοῦ εἰδικοῦ συνταγματικοῦ περιεχομένου, ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον δύναται, πρωτίστως, νὰ ἐπισημανθῇ, εἶναι ἡ φερεγγυότης τοῦ κυβερνητικοῦ λόγου. Καὶ ἔχει μεγίστην σημασίαν. Θὰ ἦτο ἀδύνατον, ὄχι ἁπλῶς νὰ σπαδιοδρομήσῃ, ἀλλὰ καὶ νὰ ὑπάρξῃ Ἐπανάστασις, ἐὰν ἡ ὑπόστασίς της δὲν εἶχεν ὡς ἀποκλειστικὸν καὶ πρῶτον ἔρεισμα, τὸ Ἐθνικὸν Συμφέρον. Χωρὶς αὐτὴν τὴν προϋπόθεσιν, χωρὶς τοιαύτην κάλυψιν, χωρὶς τοιοῦτον ἀντίκρυσμα πίστεως, θὰ ὑφίστατο, ἁπλῶς, εὔθραυστος κατάστασις, ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας θὰ ἦτο, νὰ περιαχθοῦν εἰς χρεωκοπίαν ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἐπωμισθῆ τὴν εὐθύνην τῆς μεταβολῆς.

Βεβαίως, δὲν ἀνησυχεῖ ὁ λαός. Διότι πέραν τῆς εὐφυΐας του, τῆς ὡριμότητός του καὶ τῆς διαυγοῦς εὐαισθησίας του, διαθέτει αἰσθητήριον, τὸ ὁποῖον ἄγει εἰς σοφὴν ὀξυδέρκειαν.

Τὸ ὅτι ὅμως προστίθενται καθημεριναὶ ἐπιβεβαιώσεις, μαρτυρεῖ πόσον κρυστάλλινοι εἶναι αἱ προθέσεις τῆς Ἐπαναστάσεως καὶ πόσον εἰλικρινεῖς οἱ προσανατολισμοί της. Περιέχει ἀλήθειαν εἰς τὴν ἀποστολήν της. Καὶ τὴν ἀλήθειαν τιμᾷ μὲ τὴν πρᾶξιν.

Ἀλήθεια εἶναι, ὅτι προέκυψεν ἀπὸ ἱστορικὴν ἐπιταγήν. Ἡ χώρα εὑρίσκετο εἰς τὸ χεῖλος τοῦ κρημνοῦ καὶ δὲν ἔμενεν παρὰ ἡ μοιραία ὤθησις, διὰ νὰ βοηθήσῃ, θῦμα τραγικόν, εἰς τὴν περίπτυξιν τοῦ κομμουνισμοῦ.

Ἡ Ἐπανάστασις ἔκλεισεν ὁριστικῶς, τὴν θύραν, εἰς τὴν ἀπειλήν. Καὶ ἀντὶ συμφορᾶς, ἐκόμισε σωτηρίαν.

Ἀλήθεια εἶναι, ὅτι, ἐντὸς βραχυτάτου χρονικοῦ διαστήματος, ἀποκατέστησεν ἡ Ἐπανάστασις τὴν ἐθνικὴν ἑνότητα.

Ἐκληρονόμησε πάθη, τὰ ὁποῖα ἔφθαναν εἰς ἐκρηκτικὰ ἱστορικὰ παραληρήματα. Καὶ κατώρθωσε τὸ κλῖμα τοῦ πολεμικοῦ ἐμπρησμοῦ ν' ἀντικαταστήσῃ μὲ ὁμαλότητα, ἠρεμίαν καὶ τάξιν. Θὰ ἔλεγε κανεὶς, ὅτι ἐνήργησεν ὡς διὰ μαγείας. Καὶ βεβαίως, τὸ γεγονὸς δηλοῖ, ὅτι τὴν ἡσυχίαν ἐπόθει ὁ λαός. Διότι, ἄλλως εἰς τὸ κήρυγμα τῆς ὁμονοίας, ἡ Ἐπανάστασις δὲν θὰ εὕρισκεν ἀνταπόκρισιν. Ἐδικαίωσε, συνεπῶς καὶ αὐτὴν τὴν ἐπαγγελίαν.

Ἀλήθεια εἶναι, ὅτι ἐπηγγέλθη οἰκονομικὴν περισυλλογήν. Παρέλαβεν ἐρείπια. Οἱ ἄνεμοι τῆς φαυλοκρατίας εἶχον σαρώσει τὴν χώραν. Καὶ εἶχον ἀδειάσει τὸ Δημόσιον Ταμεῖον. Εἶχε κατασωτευθῆ ὁ μόχθος ἐτῶν. Ἡ κομματικὴ σκοπιμότης εἶχεν ἀπομυζήσει κάθε δυναμισμὸν καὶ εἶχε παραδώσει ἀρχάς, θεσμοὺς καὶ ἐννοίας, αἱ ὁποῖαι στηρίζουν τὰ ἔθνη, εἰς διάβρωσιν, σύγχυσιν καὶ διασυρμόν.

Ἡ Ἐθνικὴ Ἐπανάστασις μετέβαλεν ἄρδην τὴν σκηνογραφίαν τῆς ἀπογνώσεως. Ἀνεπτέρωσε τὸ φρόνημα, ἐδημιούργησε συνθήκας ἐξάρσεως. Ἔδωσε νέαν πνοήν. Κατέστησε τὴν χώραν διεθνῶς ἀσφαλῆ καὶ ἀξιόπιστον. Καὶ ἀλήθεια εἶναι, ὅτι ἐσταθεροποιήθη πλήρως ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις. Ἀλήθεια, ὅτι ἤρχισε ροὴ ἐπενδύσεων. Ἀλήθεια, ὅτι ὑπάρχει τὸ ὑπόβαθρον διὰ τὴν περαιτέρω ἀνάπτυξιν τῆς οἰκονομίας, ἀνάπτυξιν ἐπὶ ὑγειῶν βάσεων καὶ κανόνων, τοὺς ὁποίους καθορίζουν ὄχι αἱ ἰδιοτέλειαι, ἀλλ' αἱ ἐκτιμήσεις ὑπὲρ τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου. Ἀλήθεια, ὅτι ἡ Λαϊκὴ Πίστις ἀποκατεστάθη πλήρως — καὶ ἀπόδειξις ἡ ἄμεσος ὑπερκάλυψις τοῦ δανείου. Καὶ ἀλήθεια, ὅτι, διὰ πρώτην φοράν, ὕστερα ἀπὸ σειρὰν ἐτῶν, ὁ Δημόσιος Προϋπολογισμὸς κατατίθεται ἐμπροθέσμως.

Ἀλήθεια εἶναι, ὅτι ὁ μαρασμὸς ἔδωσε τὴν θέσιν του εἰς τὴν δημιουργικὴν πρωτοβουλίαν. Δὲν σημειοῦνται πλέον ἀνακοπαὶ εἰς τὴν γόνιμον παραγωγικὴν δραστηριότητα. Σημειοῦνται μόνον ξεκινήματα, τὰ ὁποῖα προοιωνίζουν λαμπρὰς συνεχείας καὶ τὰ ὁποῖα στερεώνουν τὸ αἴσθημα τῆς βεβαιότητος εἰς τὸν Λαόν.

Ἀλήθεια εἶναι, ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἐπανεύρε τὴν ἀποστολήν της ὅτι ἡ Παιδεία εἰσῆλθε καὶ πάλιν εἰς τὴν κοίτην τοῦ ἐθνικοῦ ἰδεώδους, ὅτι ὁ ἀγρότης αἰσθάνεται κύριος τοῦ οἴκου του, ὅτι γενικῶς, ἡ ἀλληλουχία τῆς ἑλληνικῆς ζωῆς εὗρε τὴν συνέχειάν της, εἰς κάποιαν προσπάθειαν ἀναγεννήσεως.

Καὶ ἡ ἀλήθεια τιμᾶται καθημερινῶς ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴν Ἐπανάστασιν. Ὅσα ὑπεσχέθη πραγματοποιοῦνται, μὲ τὸν γοργότερον δυνατὸν ρυθμόν. Καὶ καταγράφονται εἰς τὴν ἐθνικὴν συνείδησιν, ὡς προσημειώσεις μεγάλου μέλλοντος. Ἡ Ἐπανάστασις θὰ τὸ κερδίσῃ, χωρὶς ἀμφιβολίαν. Τὸ ἑτοιμάζει καὶ τὸ προσφέρει εἰς τὸν Λαόν.

ΧΡ. ΜΙΧΑΛΟΣ

ΜΕΘΑΥΡΙΟΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟ ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΟ ΒΡΑΔΥΝΟ

Μεθαύριον Τρίτην, 26ην Δεκεμβρίου καὶ ὥραν 7ην μ.μ. εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς «Διακιδείου» οἱ Χριστιανικὲς Μαθητικὲς Ὁμάδες τῆς Χριστιανικῆς Στέγης, ὀργανώνουν ἑορταστικὸν βραδυνόν.

Κατ' αὐτὸ ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Χορῳδία τοῦ («Ὀρφέως»), ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Κων. Λαγουμιτζῆ, θὰ ἐκτελέσῃ ἑορταστικοὺς ὕμνους. Ἐπικαίρως θὰ ὁμιλήσῃ ὁ θεολόγος κ. Σπυρ. Ἀθανασίου, οἱ δὲ μαθηταὶ τῶν Χ.Μ.Ο. θὰ παρουσιάσουν ἀπόσπασμα ἔργου τοῦ λογοτέχνου Νικ. Ἀρβανίτη. Τὸ πρόγραμμα ἐπίσης θὰ περιλαμβάνῃ προβολὴν φωτεινῶν εἰκόνων μὲ θέμα: «Τὰ ἱερὰ γεγονότα τῆς Γεννήσεως».

Καθίσταται γνωστὸν ὅτι τὸ ἴδιον ἀπόγευμα τὴν 5ην ὥραν θὰ δοθῇ ἡ αὐτὴ ἐκδήλωσις διὰ τοὺς μαθητάς, ὥστε ν' ἀποφευχθῇ ὁ συνωστισμὸς κατὰ τὴν δευτέραν ἐκδήλωσιν, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν θὰ ἐπιτραπῇ ἡ εἴσοδος παιδιῶν.

Παρεδόθη τὸ Σχέδιον εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴν

ΤΟ ΝΕΟΝ ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΘΑ ΤΕΘΗ ΥΠΟ ΤΗΝ ΚΡΙΣΙΝ ΤΟΥ ΛΑΟΥ ΜΕ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ ΤΗΝ 21 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1968

ΓΕΝΙΚΗ ΑΜΝΗΣΤΕΙΑ ΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙ' ΟΛΑ ΤΑ ΑΔΙΚΗΜΑΤΑ

Βαρυσήμαντοι δηλώσεις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ

Τὸ νέον Σύνταγμα θὰ τεθῇ διὰ δημοψηφίσματος ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ τὴν 21ην Ἀπριλίου 1968 ἤ, ἐὰν ἐξ ἀντικειμενικῶν λόγων, δὲν καταστῇ τοῦτο δυνατόν, τὸ βραδύτερον τὴν 15ην Σεπτεμβρίου 1968. Δι' ὅλα τὰ ἀδικήματα, τὰ διαπραχθέντα μετὰ τὴν 21ην Ἀπριλίου 1967, καθὼς καὶ διὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ ΑΣΠΙΔΑ, ἐχορηγήθη γενικὴ ἀμνηστία. Εἰς τὰς ἀνωτέρω δηλώσεις προέβη ὀλίγον πρὸ μεσημβρίας σήμερον (χθὲς) ὁ πρόεδρος τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως κ. Γεώργιος Παπαδόπουλος.

ΑΘΗΝΑΙ, 23.— Τὴν 11.30 π.μ. σήμερον (χθὲς) ὁ κ. πρωθυπουργὸς ἐδέχθη τὸν πρόεδρον καὶ τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀναθεωρήσεως τοῦ Συντάγματος καὶ παρέλαβεν ἀπὸ τὸν πρόεδρον αὐτῆς κ. Μητρέλιαν τὸ σχέδιον αὐτοῦ.

Παραδίδων ὁ κ. Μητρέλιας τὸ σχέδιον τοῦ Συντάγματος εἰς τὸν κ. Παπαδόπουλον, εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Ἡ Ἐπιτροπή, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνετέθη ἡ σύνταξις σχεδίου ἀναθεωρήσεως τῶν διατάξεων τοῦ Συντάγματος κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 2 τῆς Α' Συντακτικῆς Πράξεως τοῦ 1967 ὁριζόμενα, ἐπεράτωσε τὸ ἔργον της. Τὸ σχέδιον τοῦτο, ὑπογεγραμμένον παρὰ πάντων τῶν μελῶν αὐτῆς, ἐπισυνάπτεται τῇ παρούσῃ.

Τὸ Σχέδιον ἀποτελεῖ ἔκθεσιν ἀπόψεων καὶ προτάσεων, διατυπωθεισῶν ἐλευθέρως παρ' ἑνὸς ἑκάστου τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐκ τῶν πρακτικῶν δέ, ἅτινα ἐτηρήθησαν περὶ τῶν ἐν αὐτῇ συζητήσεων, προκύπτει πλήρης ἡ εἰκὼν τοῦ τρόπου ἐργασίας αὐτῆς.

Τὸ Σχέδιον διέπεται κατὰ βάσιν καὶ ἐν ταῖς λεπτομερείαις αὐτοῦ ἀπὸ ὑγιεῖς δημοκρατικὰς ἀρχάς. Παραλλήλως, ὅμως, παρέχεται καὶ ἡ δυνατότης ἀμύνης εἰς τὸ Κράτος ἔναντι καταχρηστικῆς ἀσκήσεως τῶν συνταγματικῶς κατωχυρωμένων ἀτομικῶν ἐλευθεριῶν. Ἀσκήσεως, ἀποσκοπούσης εἰς ἀνατροπὴν τῆς μορφῆς τοῦ πολιτεύματος ὡς δημοκρατικοῦ καὶ φιλελευθέρου καὶ τῆς ἐξ αὐτῆς ἀπορρεούσης ἐννόμου τάξεως.

Ἡ τοιαύτη, πάντως, ἄμυνα τοῦ Κράτους προβλέπεται ἐν τῷ σχεδίῳ λειτουργοῦσα ὑπὸ τὰς ἐγγυήσεις ἀντικειμενικῆς κρίσεως τῆς Ἀνεξαρτήτου Δικαστικῆς Ἐξουσίας.

Εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὰ τῆς θέσεως τοῦ Βασιλέως ἐν τῷ πολιτεύματι ὡς ἀρχηγοῦ τοῦ Κράτους, οὐδὲν κατ' οὐσίαν τῶν ἰσχυόντων μετεβλήθη. Ἐπεχειρήθη ἁπλῶς ἡ κατὰ τὸ δυνατὸν ἀποσαφήνισις τῶν συναφῶν ἐξουσιῶν αὐτοῦ, τῶν ἀπορρεουσῶν ἐκ τῆς τοιαύτης ὑπὸ τοῦ Συντάγματος ἀναγνωριζομένης αὐτῷ θέσεως.

Ἀντιθέτως, ἐνισχύθη σημαντικῶς ἡ θέσις τῆς Κυβερνήσεως ἔναντι τῆς Βουλῆς, μὴ ἐπιτρεπομένης τῆς ὑποβολῆς προτάσεως δυσπιστίας κατ' αὐτῆς πρὸ τῆς παρόδου ἔτους, ἀφ' ἧς ἔτυχε τῆς ἐμπιστοσύνης της, ἐκτὸς ἐὰν τὸ ἥμισυ πλέον ἑνὸς τοῦ συνόλου τῶν βουλευτῶν ζητήσῃ τοῦτο ἐκ νέου ἐγγράφως.

Οὐσιώδη, ὡσαύτως, ἐνίσχυσιν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ἀποτελεῖ ἡ συνταγματοποίησις τοῦ θεσμοῦ τῆς Νομοθετικῆς Ἐξουσιοδοτήσεως, διευρυνομένης ἔτι περαιτέρω διὰ τῆς εὐκαιρίας πρὸς ἔκδοσιν κανονιστικῶν Διαταγμάτων καὶ πράξεων, δι' ὧν, ἐντὸς πλαισίων διαγραφομένων ἑκάστοτε ὑπὸ τῶν νόμων, δύνανται νὰ τίθενται καὶ πρωτεύοντες κανόνες δικαίου, ἀναγκαῖοι διὰ τὴν οὐσιαστικὴν ρύθμισιν θεμάτων, ἅτινα καθημερινῶς ἀνακύπτουσιν ἐκ τῆς συγχρόνου ἐπεκτάσεως τῆς κρατικῆς δραστηριότητος.

Σχετικῶς πρὸς τὴν Νομοθετικὴν Ἐξουσίαν καὶ εἰδικώτερον τὸ μέτρον τῶν ἐξ αὐτῆς παραγόντων τῇ Βουλῇ, διατυποῦται διατάξεις ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ὁποίων εὐλόγως θὰ ἠδύνατό τις νὰ προσδοκᾷ τὸ μὲν βελτίωσιν τῆς ποιοτικῆς συνθέσεως αὐτῆς, τὸ δὲ ἐπιτάχυνσιν τοῦ ρυθμοῦ τῆς λειτουργίας της διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ θεσμοῦ τῶν νόμῳ πλαισίων καὶ τῆς διαιρέσεως αὐτῆς εἰς τμήματα νομοθετοῦντα ταυτοχρόνως, ἐπιφυλασσομένου πάντως τοῦ κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου, ὡς καὶ τῆς ἐπιψηφίσεως τῶν σπουδαιοτέρων καθ' ὕλην νομοθετημάτων, εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν ἁρμοδιότητα τῆς Ὁλομελείας τοῦ Σώματος.

—o—

Η ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

Ἐθεωρήθη περαιτέρω ἀπαραίτητος ἡ διατύπωσις βασικῶν κανόνων, ἀφορώντων εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τῆς δημοσίας διοικήσεως, ἐπὶ τῷ τέλει ἀποσυμφορήσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Κέντρου ἀπὸ μίαν ὑπερτροφικὴν κανονιστικὴν καὶ διοικητικὴν ἐξουσίαν, οὕτως ὥστε νὰ ἀφεθῇ ἱκανὸν περιθώριον δημιουργικῆς δράσεως καὶ εἰς τὰς κοινωνικὰς δυνάμεις τῆς Ἐπικρατείας, ἐν τῇ περιοχῇ κυρίως τοῦ τοπικοῦ ἰδίως ἐνδιαφέροντος.

Ἐκ τῆς τοιαύτης τῶν πραγμάτων τῆς δημοσίας διοικήσεως ρυθμίσεως, εὐλόγως δύναταί τις νὰ ἀναμένῃ, κατὰ τὴν ἀντίληψιν τοὐλάχιστον τῆς Ἐπιτροπῆς, ὅτι ὄντως θέλει πληρωθῇ μὲ οὐσιαστικὸν περιεχόμενον ἡ δημοκρατικὴ μορφὴ τοῦ ἡμετέρου πολιτεύματος διὰ τῆς εὐρυτέρας λαϊκῆς συμμετοχῆς εἰς τὴν οὐσιαστικὴν διαχείρισιν τῶν κοινῶν.

—o—

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Περαιτέρω καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν ἐντονωτέρας προστασίας τῶν τε διοικουμένων, ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ τοῦ Κράτους, ὑπὸ τὴν καλῶς νοουμένην ἔννοιαν καὶ ἀποστολὴν αὐτοῦ, ἡ Ἐπιτροπὴ ἐθεώρησε σκόπιμον τὴν ἵδρυσιν Δικαστικοῦ Ὀργανισμοῦ, τοῦ «Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου», εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ὁποίου ὑπήγαγε τὸν ἔλεγχον τῆς λειτουργίας τῶν ἐπὶ μέρους ἐξουσιῶν, καθόσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ὀρθὴν ἢ μὴ ὑπ' αὐτῶν τήρησιν, ἐν τῇ διαχειρίσει τῶν δημοσίων πραγμάτων, τῶν Ἀρχῶν καὶ Κανόνων τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Χώρας.

Ἐν τέλει, τὰ ἔδει νὰ μνημονεύσω εἰδικώτερον καὶ τὰ τῆς ρυθμίσεως τοῦ θεσμοῦ τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν μὴ θεμελιωδῶν διατάξεων τοῦ Συντάγματος. Ρυθμίσεως, ἥτις καθιστᾷ τὸν θεσμὸν πλέον εὔκαμπτον ἔναντι τῆς ἀνάγκης μεταβολῶν, αἵτινες ἀποδεικνύονται ἐκ τῶν πραγμάτων ἀναγκαῖαι χάριν τοῦ ἐθνικοῦ καὶ κοινωνικοῦ συνόλου.

Εἰς πολλὰς περιπτώσεις προβλέπεται ἐν τῷ Σχεδίῳ ἡ εἰδικωτέρα ρύθμισις θεμάτων διὰ νόμων. Τοιοῦτοι νόμοι, κατ' ἀνάγκην λεπτομερεῖς, ἐξέρχονται τῆς ἁρμοδιότητος τῆς Συνταγματικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀποτελοῦσιν ὅμως ἀπαραίτητα συμπληρώματα, ἵνα, ἐφ' ὅσον ἐγκριθῇ, καταστῇ ἐνεργὸν τὸ ὑποβαλλόμενον σχέδιον.

Ἐπὶ τούτοις, παρακαλῶ, κ. Πρόεδρε, νὰ δεχθῆτε τὴν ἔκφρασιν τῆς ὅλως ἰδιαιτέρας τιμῆς, τόσον ἐκ μέρους τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς, ὅσον καὶ ἐμοῦ προσωπικῶς.

Κύριε Πρόεδρε, δὲν θὰ ἤθελον νὰ τερματίσω τὴν βραχεῖαν ταύτην προσφώνησιν, χωρὶς νὰ ἐξάρω ἐντελῶς ἰδιαιτέρως τὴν συμβολὴν τοῦ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ, τὸ ὁποῖον ἐτέθη εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τὸ ὁποῖον δὲν ἐφείσθη οὐδὲ χρόνου οὐδὲ κόπου οὐδὲ φροντίδων, διὰ νὰ βοηθήσῃ πράγματι τὴν Ἐπιτροπὴν εἰς τὸ δυσχερὲς αὐτῆς ἔργον».

—o—

Η ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΤΟΥ κ. ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

Ὁ πρωθυπουργὸς κ. Γ. Παπαδόπουλος ἀπαντῶν εἰς τὸν κ. Μητρέλιαν εἶπε:

—Κύριε Πρόεδρε, Κύριοι,

Ἀπευθύνομαι μὲ συγκίνησιν πρὸς ὑμᾶς, διότι ἡ Πατρὶς σᾶς ὀφείλει μίαν σοβαρωτάτην ὑπηρεσίαν, τὴν ὁποίαν προσφέρατε, ἀναλώσαντες αὐτὸν ὅλον τὸν χρόνον ἀπὸ τοῦ Μαΐου μέχρι σήμερον εἰς μίαν προσπάθειαν τόσον σημαντικὴν καὶ τόσον ζωτικὴν διὰ τὸ Ἔθνος μας.

Ὁ βασικὸς καταστατικὸς χάρτης, τὸ Σύνταγμα, χαράσσων τὰ πλαίσια ἐντὸς τῶν ὁποίων θὰ ἀναπτύσσεται ἡ κανονικὴ ζωὴ καὶ πᾶσα δραστηριότης εἰς τὸν χῶρον τῆς πατρίδος μας, ἀποτελεῖ μίαν ἀπὸ τὰς πρωταρχικὰς ἐπιδιώξεις τῆς Κυβερνήσεως, ἐν τῇ ἐννοίᾳ ὅτι βασικῶς ἡ Κυβέρνησις, ὡς ἐκπροσωποῦσα καὶ ὑλοποιοῦσα τὸ πνεῦμα τῆς Ἐπαναστάσεως τῆς 21ης Ἀπριλίου, δὲν ἀπέβλεπε παρὰ κατὰ πρῶτον λόγον εἰς τὴν ἐξασφάλισιν διὰ τὸν τόπον αὐτὸν ἑνὸς ἀληθῶς φιλελευθέρου δημοκρατικοῦ π